

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande
Datum
2026-01-14

1 (6)

Diarienummer
17030-2025

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av skrivelserna Nytt system för företagens miljörapportering och Kom- plettering av redovisningen nytt system för företagens miljörapportering 2025/01978

Er beteckning: KN2025/01978

Bakgrund

Skrivelserna redovisar Naturvårdsverkets och länsstyrelsernas uppdrag att lämna förslag på en nationell digital lösning för inlämning av företags och verksamhetsutövares miljörapportering. Bakgrunden till uppdraget är bland annat att det nuvarande systemet för företagens miljörapportering, svenska miljörapporteringsportalen (SMP), inte går att uppdatera längre samt ökade krav på information från företagens rapportering av miljöfarlig verksamhet i Naturvårdsverkets och andra myndigheters uppdrag gällande nationell och internationell rapportering.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har getts möjlighet att lämna synpunkter på skrivelserna. Vi har förstått det som att regeringen önskar våra synpunkter på författningsändringarna inför beslut om nya och reviderade bestämmelser i lag om ändring av miljöbalken (1998:808), lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förordning om ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöstraffsavgift.

Då länsstyrelsen även är Vattenmyndighet finns nedan synpunkter specifikt inom dess arbetsområde.

Länsstyrelsens synpunkter avseende de föreslagna författningsändringarna

Lag om ändring av miljöbalken

Som tillsynsmyndighet för tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet har vi behov av full tillgång till företagens miljöinformation och rapportering såväl som möjlighet att ta in uppgifter som behövs för tillsynen via inrapporteringsystemet FMR. Det är därför viktigt att länsstyrelsen ges möjlighet att lämna synpunkter på vilka uppgifter verksamheten, verksamhetens miljöpåverkan samt andra uppgifter relaterade till balkens tillämpningsområde och mål som en miljörapport ska innehålla.

Länsstyrelsen anser att det bör införas ett krav i 20 b § att den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter ska genomföra samråd med berörda tillsynsmyndigheter inför framtagande av nya och reviderade föreskrifter om rapportering.

Lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Bland tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter återfinns ett antal branscher och företag som omfattas av MSB:s definition av samhällsviktig verksamhet. Förslaget till ändring i offentlighets- och sekretesslagen innebär att sekretessreglerade uppgifter från insamling, bearbetning, lagring och distribution även gäller den mottagande myndigheten.

Länsstyrelsen anser med hänvisning till skyddslagen (2010:305) att FMR ska förses med ett behörighetssystem i två steg, dels inloggning via Single Sign-on (SSO) tjänst, dels inloggning via bank-id för att ta del av aggregerad miljöinformation i FMR.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Det som skiljer författningsförslagen åt, förutom vem som föreslås ansvara för FMR (vilket regeringen i juni 2025 beslutat ska vara Naturvårdsverket) är kopplat till länsstyrelsernas möjlighet att yttra sig över meddelade föreskrifter om vad en miljörapport ska innehålla och som gäller

1. de uppgifter som behövs för internationell rapportering,
2. de uppgifter som behövs för fullgörande av andra skyldigheter av Sveriges medlemskap i EU eller internationella åtaganden, eller

3. andra uppgifter om verksamheten och dess miljöpåverkan som är relaterade till miljöbalkens tillämpningsområde och mål.

Länsstyrelsen anser, likt redan påtalat, att det är väsentligt att länsstyrelserna såsom tillsynsmyndighet för tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter ges möjlighet att ta in uppgifter om verksamheten och dess miljöpåverkan som är relaterade till miljöbalkens tillämpningsområde och mål för samordning, samrapportering och för att inte behöva upprätta parallella system för insamling av företagens miljöinformation.

Länsstyrelserna har även behov av att ta in information om verksamheter som ligger i andra län, tex behöver de 12 MPD-länen kunna se utsläppsdata för alla verksamheter inom sina provningsområden, de fem GRÖT-länen se uppgifter gällande avfallsproducerande anläggningar i sina tillsynsområden och de fem vattenmyndigheterna kunna ta ut uppgifter om utsläpp och spill till vattenförekomster inom respektive vattendistrikt.

Förordningen om miljöstraffavgift

Länsstyrelsen har ingen erinran gällande förslaget till ändring.

Synpunkter utgående från Vattenmyndighetens uppdrag

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på den föreslagna utvecklingen av FMR. Ett nationellt system för att hantera de uppgifter som rapporteras in kommer att underlätta sammanställning och rapportering av insamlade data. Dock kommer det inte räcka till för Sveriges åtaganden gentemot EU, inklusive den datainsamling som behövs för rapportering till EU. Vattenmyndigheterna har identifierat behov av vidareutveckling utifrån kraven inom vattenförvaltningen och behöver få möjlighet att delta i kravställningen av kommande etapper.

Sverige har ett ansvar att samla in och tillhandahålla den miljödata som krävs för att säkerställa efterlevnad av miljökvalitetsnormerna (MKN). För detta krävs ett välfungerande system för dataförsörjning som möjliggör en heltäckande analys av utsläpp och deras påverkan på vattenförekomster. Den nuvarande bristande datainsamlingen innebär att myndigheterna saknar en samlad och detaljerad bild av hur utsläpp från olika verksamheter påverkar vattenmiljön.

Strategisk koppling till vattenförvaltningen och projektet Full koll på våra vatten

Projektet *Full koll på våra vatten* syftar till att stärka sambandet mellan datainsamling, analys, åtgärdsplanering och uppföljning inom vattenförvaltningen genom en mer sammanhållen och datadriven hantering av miljöinformation. Mot denna bakgrund är det avgörande att ett nytt system för företagens miljörapportering (FMR) inte utvecklas som ett isolerat rapporteringssystem, utan som en strategisk del av den nationella infrastrukturen för miljö- och vatteninformation.

Med rätt utformning kan FMR bli en central datakälla för vattenförvaltningens analys, statusklassificering, åtgärdsprogram och uppföljning av miljökvalitetsnormer, exempelvis genom bättre underlag för påverkansanalyser, trendbedömningar och uppföljning av åtgärdseffekter.

Information kopplat till dricksvattendirektivet

I remissunderlaget saknas underlag om 2020 års dricksvattendirektiv (EU 2020/2184), vilket ställer krav på kvaliteten på dricksvatten för alla medlemsländer inom den Europeiska unionen. Vattenmyndigheterna har sedan 2023 ansvar att genomföra riskbedömningen av tillrinningsområden för uttagspunkter enligt dricksvattendirektivets artikel 8. En viktig påverkansskälla på dricksvattnet är verksamheter med utsläpp och påverkan i miljön.

Information om grundvatten

Vattenmyndigheterna bedömer det som viktigt att även grundvattenfrågorna lyfts och ges särskilt utrymme i nya FMR. I villkor för miljöfarliga verksamheters tillstånd, tex gruvor, materialtäkter eller djurgårdar, kan det finnas krav på grundvattennivåmätningar, mätning av grundvattenuttag och grundvattenkemi.

Information om vattenverksamhet (11 kap miljöbalken)

SGU och HaV har lyft vikten av att information avseende vattenverksamheter (11 kap miljöbalken) också följs upp och rapporteras i ett nytt rapporteringssystem. Vattenmyndigheterna instämmer i detta och skulle gärna se att ett rapporteringssystem även för vattenverksamheter utarbetades i Sverige.

Information om vattenuttag

Behovet av insamling av vattenuttagsdata i samhället är stort och många aktörer efterfrågar uppgifterna om vattenuttag och vattenuttagsdata. Vattenmyndigheterna har stora behov av kunskaper om aktörers vattenuttag, särskilt inom områden med konkurrens om vatten och där vatten är en bristvara. EU har också genom riktade förfrågningar till Sverige, så kallade EU-piloter, efterfrågat information om hur Sverige arbetar med vattenuttag inom vattenförvaltningen eftersom kunskaperna inte bedömts tillräckliga. Vattenmyndigheterna ser att den bästa och mest effektiva lösningen för företagen att rapportera vattenuttagsdata är att det direkt kan redovisas i FMR.

Underlag till register för utsläpp och spill.

Vattenmyndigheterna har framfört att uppdraget enligt 2§ 3 kap. vattenförvaltningsförordningen (2004:660) om register över utsläpp och spill enligt artikel 5 i EU:s direktiv om prioriterade ämnen (direktiv 2008/105/EG) är svårt att fullgöra eftersom tillgången på den data om utsläpp som behövs är otillräcklig. Detta behov omhändertas inte i förslaget till FMR.

Enligt artikel 5 i EU:s direktiv om prioriterade ämnen ska medlemsstaterna upprätta ett register över utsläpp och spill för alla de prioriterade ämnen och förorenande ämnen som uppräknas i del A i bilaga I till direktivet, för varje avrinningsdistrikt eller del av ett avrinningsdistrikt inom medlemsstatens territorium. Exempel på ämnen som i princip inte alls rapporteras till SMP idag är PFOS, som identifieras som "Prioriterat farligt ämne" och andra PFAS-ämnen. Eftersom inga förändringar i sak gällande reglerna i 26 kap miljöbalken om miljörapport föreslås i det nuvarande förslaget kommer dessa brister att kvarstå.

De som medverkat i yttrandet

Yttrandet har beslutats av landshövdingen Lotta Finstorp med Anna-Carin Ohlsson som föredragande. I beredningen av yttrandet har också medverkat enhetschef Sabina Hoppe samt representant från Enheten för vattenmyndigheten.

Kopia till

Kn.me.remisser@regeringskansliet.se